

Cestovní zpráva

2nd TS4NFDI Community Hands-On Workshop

Institute for Applied Informatics (InfAI), Lipsko, Německo
10.-12.3. 2026

Účastník: Ondřej Zamazal
Datum zpracování: březen 2026
Jednací číslo: NTK/2074/2026

Spolufinancováno
Evropskou unií

1. Účel cesty

Účelem pracovní cesty byla účast na [komunitním workshopu TS4NFDI](#) zaměřeném na terminologie (např. ontologie, slovníky, taxonomie). NTK dostala pozvání jako zainteresovaný externí subjekt pro možnosti spolupráce s ohledem na služby NFDI. Hlavními tématy workshopu byly způsoby aktualizace terminologií, požadavky na mapovací služby a kolekce terminologií a entit. Hlavními cíli cesty byly:

- seznámení se s infrastrukturou NFDI (National Research Data Infrastructure německé spolkové republiky),
- rozšíření znalostí z hlediska řízených slovníků a práce s nimi v datové infrastruktuře,
- identifikace vhodných nástrojů pro použití v NKR na základě zjištění používaných nástrojů v rámci NFDI a
- seznámení se s tématy workshopu pro případné využití v NKR.

2. Časový průběh cesty

10. 3. 2026, odjezd vlakem z Prahy do Lipska a první půlden workshopu

11. 3. 2026, druhý den workshopu se třemi paralelními sekcemi

12. 3. 2026, třetí půlden workshopu a návrat vlakem do Prahy

3. Průběh workshopu

Úterý 10.3. – registrace a první sekce

První den začal všeobecnými informacemi týkajícími se platformy NFDI a jejich služeb. Následovaly dvě zvané přednášky. Henriette Harmse (European Bioinformatics Institute, Velká Británie) představila nástroj pro ukládání a vyhledávání ontologií OLS (Ontology Lookup Service) a nástroj pro mapování ontologií OxO. Ve druhé přednášce představil Osma Suominen (Národní knihovna, Finsko) nástroj Skosmos a jeho nejnovější verzi 3. Ve druhé části odpoledne byly představeny tři sekce: způsoby aktualizace terminologií, požadavky na mapovací služby a kolekce terminologií a entit.

Středa 11.3. – tři paralelní sekce workshopu

Druhý den workshopu již probíhal ve třech paralelních sekcích. Vzhledem k aktuálně primárnímu zájmu NTK a projektu CARDS o řízené slovníky se naše pozornost zaměřila primárně na sekci způsoby aktualizace terminologií, do kterých spadají jak řízené slovníky tak ontologie. Hlavní náplní této sekce byla rekapitulace aktuálně používaných způsobů aktualizace terminologií (tzv. new term request). Vedle existujícího přístupu v NFDI se rozebíral také přístup používaný ve Finsku prostřednictvím nástroje SKOSMOS a GitHub issues. Tento přístup se jeví jako dostatečný v případě řízených slovníků. V případě ontologií byl rozebírán přístup, kde se používá broker ontologie, která umožňuje okamžité přidělení identifikátoru.

Čtvrtek 12.3. – závěr workshopu

Třetí závěrečný den nejprve začal v paralelních sekcích přípravou shrnutí a prezentací za jednotlivé sekce. Na závěr proběhly prezentace jednotlivých sekcí. Pro NTK a projekt CARDS byla také zajímavá druhá sekce, která se věnovala mapování terminologií. V části mapovací služby byly představeny existující schémata pro reprezentaci mapování, automatické nástroje mapování a nástroje pro evidování a správu mapování. Pro potřeby NTK a projekt CARDS se v tomto ohledu nejlépe jeví používání nástroje Cocoda, který je potenciálně využitelný pro mapování řízených slovníků v NKR. Poslední sekce se týkala pokročilejšího použití řízených slovníků a jejich správy prostřednictvím kolekcí terminologií a kolekcí entit. Vytváření kolekcí entit je potenciálně užitečné pro pokročilou správu řízených slovníků v NKR.

4. Závěry a shrnutí

Účast na workshopu byla pro NTK a projekt CARDS přínosem. Byl navázán kontakt s tvůrci nástrojů Skosmos, OLS a oXo a také s lidmi pracujícími v rámci NFDI. Důležité bylo celkové seznámení se s NFDI a jejími jednotlivými pracovními skupinami. Jednotlivé tématické sekce jsou rovněž inspirativní pro další práci v NTK a projektu CARDS.

5. Anotace

Pracovní cesta do Lipska (Německo) za účelem účasti na komunitním workshopu TS4NFDI (10.3.-12.3.) zaměřeném na terminologie. Hlavním cílem bylo seznámení se s infrastrukturou NFDI (National Research Data Infrastructure německé spolkové republiky), rozšíření znalostí z hlediska řízených slovníků a práce s nimi v datové infrastruktuře, identifikace vhodných nástrojů pro použití v NKR na základě zjištěných používaných nástrojů v NFDI a seznámení se s tématy workshopu pro případné využití v rámci NKR.